

B. N. Th. 150.

X 187 6030

7

4.39,5. DISCURSUS INAUGURALIS
AN ET QUATENUS
PRINCIPES, COMITES, BA-
RONES ET ALII S. ROM. IMPERII STA-
TUS IN DITIONIBUS SUIS STATUTA
CONDERE POSSINT,

II R
 1952

Quem
 Divina favente Gratia
 Ex Decreto

MAGNIFICI FACTORUM ORDINIS
 In florentissima Academia Jenensi
 Sub Præsidio

VIRI PRÆNOBILISSIMI, AMPLISSIMI, CONSUL-
TISSIMI ET EXCELLENTISSIMI

DN. JOH. VOLK-Bechmann/
JCTI ET ANTECESSORIS FAMIGERATISSIMI,
 CONSILIARI Saxonici, Curiae Provincialis, FA-
 CULTATIS JURIDICAE ET SCABINATUS ASSES-
 SORIS GRAVISSIMI,

DN. PATRONI ET DOCTORIS SUI OMNI OBSERVANTIA
ÆTATEM PROSEQUENDI,

PRO LICENTIA

Summos in Utroq; Jure honores & privilegia Doctoralia
 ritè capeffendi

Ad diem Junii M DC LXVI.

Horis pro. & pomeridianis

In Auditorio Juridico publicæ συζητήσεως
 subjicit

GEORGIUS Kahle/ Muscaviâ Lusatus.

JENÆ, Literis NISIANIS.

*An et quatenus Principes, Comites, Barones et alii Imperii Sta-
 tus in ditionibus suis statuta condere possint. Vol.
 XII. 87.*

1. 1. 18. 18. 18.

CEXND
O
L
L
E
SU
U
L
E
SU
U
L
E
SU
U
L

PRÆILLUSTRI AC GENEROSISSIMO DOMINO

DOMINO

CUNRADO REINECCIO

LIBERO BARONI A Callenberg/

DYNASTIÆ MUSCAVIENSIS, UT ET WET-

TESINGII ET WESTHEMII &c. DOMI-

NO HÆREDITARIO,

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI

ELECTORIS SAXONIÆ

SUPREMO MARESCHALLO AULICO,

UT ET CONSILIARIO INTIMO, SUPERIORIS

LUSATIÆ PROMARCHIONI PLENIPOTENTIARIO,

NEC NON CAMERARIO, ET PRÆFE-

CTO MILITUM SUPRE-

MO

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO

Salutem & Felicitatem perennem!

Uandoquidem omnis, qui beneficio aliquo afficitur, ipsa dictante recta ratione vulgatum illud verivbium : Beneficium datur propter officium. : probe perpendere debeat, quanto quæso magis Præillustri - Generosissime Baro, Domine Clementissime, mihi hoc incumbet, in quem à Sublimi Tua Gratia præter omne meritum tanta sunt collata beneficia, ut nisi Te post DEUM Ter Opt. Max. pro unica salutis meæ Causa grata mente agnoscerem, non immerito ab universo humano genere

A 2

nequis-

nequissimus omnium, qui unquam fuerunt, & vel stigmatē ad exemplum Macedonici illius militis dignus judicarer? Sed ut maxime jam eo nomine sim sollicitus, adeo tamen nullam animadverto me expediendi rationem, ut potius, quicquid etiam officii, ut sic loqui liceat, præstare annitar, nihil tamen ubique acturus sim, quod obligationem meam ulla ex parte minuat. Sive enim me ad nutum Præillustri Tuæ Generositatis die noctuque promptum extitutum esse dixerim; Nihil sane hic præstabitur singulare, cum jam tum ad hoc, ut ad multa alia obstrictus sim, quâ subditus: Sive me in expediendis functionibus industrium & fidelem fore promiserim, itidem aliud non præstabitur, quam quod alii præstant boni ministri vel modico ære conducti. Quid ergo? Annon etiam aliud dabitur officii genus, quod quadantenus ad debiti exolutionem faciat? Nullum profecto: Aliud quippe exposcit fastigium dantis datorumque magnitudo, & aliud pollicetur exigua accipientis conditio. Quæ cum ita se habeant, Clementissime Baro, illud saltem unicum à Præillustri Tua Generositate supplici prece rogo: ut, cum tantum præstitero, quantum potero, cetera, quæ debeo, Clementiæ Tuæ Favonio benigne subleventur. Quod & præsentis exoptat rudis Minerva pagellæ, vel ideo non alii, quam Tuæ Sublimitati devotæ, quod, ut dixi, alia non extet illius causa. Quod super est, DEUS Te Justitiæ, Pietatis & Literarum Tantum Assertorem & Vindicem unâ cum Universa Tua Præillustri Familia ita beare velit, ut rerum Tuarum Maximarum tam pacis quam belli temporibus gestarum (inter quas non minimæ sunt tot ac tanta illa miseris præsertim scholaribus exhibita beneficia) Gloriosa recordatio æternum vivat, floreat & perennet! Et ita precatur.

Præillustri Tuæ Generositatis

Devotissimus & Obsequen-
tissimus

GEORG. RAHLE.

THES. I.

Vulgata est & tam in foro quam in scholis tri-
ta Dd. Theorica: Tantum posse quemli-
bet Imperii Principem, Comitem, Baro-
nem & alium jura territorialia habentem
in suo, quantum potest Imperator in U-
niverso: Vel, ut vernaculâ nostra vulgò
efferi consuevit: **Ein ieder Fürst ist Kay-
ser in seinem Lande.**

EXD. I.

Ta namq; tradit de Electoribus Bern-
hard. Græv. in *proœm. pract. concl. n. 24.*
de Principibus & Civitatibus Liberis
Germaniæ in genere Gail. I. de P. P. 6. n.
10. & 11. Bocer. de *Collect. c. 4. num. 5.*
Meichsner. tom. 2. lib. 1. *decis. 8. num. 21.*
Zaf. lib. 2. *cons. 15. n. 49. cum seqq. & cons.*
48. ubi de Archiducibus Austriæ in specie hoc affirmat,
Farinac. de *crim. les. Maj. q. 112. num. 184.* Modest. Pistor.
vol. 1. *cons. 24. n. 1.* Köppen. *decis. 20. n. 4.* Lather. Hufan.
de *cons. lib. 1. c. 3. n. 6.* & novissime Magnificus Dn. Chri-
stoph. Philipp. Richter / Jctus & p. r. Academiae Rector,
Patronus & Antecessor meus summo observantiæ cultu
æternum prosequendus in *part. 1. Decis. 4. n. 16.* ubi ait,

quod sicuti Imperatori in toto Orbe omnimoda com-
petit Jurisdictio, ita etiam Principibus Superioritas ter-
ritorialis in suis provinciis & districtibus, in quibus Im-
peratorem repræsentare dicuntur: De Duce Mediolani
Paul. Castrenf. *cons.* 228. ubi de eo asserit, quod ex eo so-
lo, quod ipsi sit concessus Ducatus Mediolani cum aliis
terris, factus sit in illis locis Princeps perpetuus, & non
temporalis, & quod censeatur in illum per consequen-
tiam translata omnis potestas Imperialis, in terris illis, ut
ea uti possit vice Imperii, cum Imperator ibi nullam Ju-
risdictionem exerceat, per alium, quam per illum: De
Duce Sabaudia Cacheran. *decis.* 30. n. 4. De Duce Man-
tua Socin. Sen. *lib.* 3. *cons.* 66. col. 6. De Marchione Mon-
tisferrati Menoch. *cons.* 1. n. 159. Et de aliis alii à Theod.
Reinking. *de Reg. sec. & Eccl. lib.* 1. *class.* 5. *cap.* 6. n. 2. &
seqq. citati.

EX 9. 2. Ratio perspicua videtur esse hæc: quod e-
jusmodi Princeps, Comes & alius Imperii Status territo-
rium suum accipiat in feudum cum eodem jure, quo
Imp. & Imperium tenuit, Dauth. *de testam. rubr. de mu-
tand. testam. potestat.* n. 86.

TH. II.

Quare & statuta seu leges Provinciales Eos-
dem in territoriis suis liberè condere posse,
rectè inde infertur.

EX 9. I.

TAli arg. Quicquid potest Imperator in universo Im-
perio, illud possunt Principes Imperii in suo territo-
rio: Atqui Imperator potest (scil. cum consensu Statu-
um Imperii, ut ex hac in omnibus fere Recessibus usita-
ta for-

ta formula apparet: Wir Churfürsten zc. thuen Kund zc.
daß die obgeschriebene Puncten mit unserm guten Rath/
guten Wissen und Willen durch Kayserl. Majestät ges
ordnet gesehet zc.) condere leges in universo Imperio h.
e. per universum Imperium valentes: Ergo & Principes
Imperio in suo territorio h. e. per suum territorium va
lentes.

Ex J. 2. Nec impedit, quod potestas condendæ,
interpretandæ, & abrogandæ legis sit jus omnium juri
um Majestatis summum, Bodin. *I. de Republ. c. ult. n. 155.*
adeoque non competat Principibus & aliis Statibus Im
perii, utpote Majestate destitutis: Nam licet non com
petat Principibus Imperii jure Majestatis, ut Imperatori
& Statibus Imperii conjunctim sumtis, competit ta
men jure Superioritatis territorialis ita, ut sicut Impe
rator una cum Statibus Imperii condit leges universales
h. e. per universum Imperium, ut una aliqua civitas con
sideratum valentes jure Majestatis & absolutæ potesta
tis: Aus Römischer Kayserlicher Macht und Vollkom
menheit: ita Principes & alii Status Imperii condant le
ges particulares vel Provinciales h. e. per suum saltem
territorium ut particularis aliqua civitas consideratum
valentes jure Superioritatis territorialis, ceu Quasi-Ma
jestatis: Aus Landesfürstlicher hoher Obrigkeit: Vel, si
Civitas fuerit Imperialis, aus Landes hoher Obrigkeit/
Landes Ober- und Herrlichkeit: conf. Magnificus &
Consultissimus Dn. Georg. Adam. Struvius p. t. Magni
fici JCtorum ordinis Decanus, Patronus & Antecessor
meus sanctè colendus in *Syntagm. Jurispr. Exerc. 4. tb.*
78. & in Syntagm. Feud. Cap. VI. aph. 15. in Ex J. & Theo
dor. Reinking. d. c. 6. n. 180.

TH. III.

TH. III.

Idque adeo verum est, ut ad hoc nec Imperatoris confirmatione, nec consensu Ordinum suorum Provincialium, nec fori approbatione indigeant, licet fuerint foeminae.

EX. I.

Quod Imperatoris confirmatio non sit necessaria, facit, quod jam tum illa in ipsa investitura tacite intervenerit: siquidem eo ipso, quo Imperator per investituram, Fürstenthum/ Graffschafften/ Herrschafften/ Schlöffer/ Städte/ Dörffer/ Lande/ Leute/ Mannschafften/ Lehnschafften/ geist- und weltliche oberst- und niederste Gerichte/ Regalien/ Zölle/ Geleite/ Münze/ Berckwercke/ Wildbahn/ Fischeren/ Renthen/ Gefälle/ Nutzungen/ mit allen und ieglichen Obrigkeiten/ Ehren/ Würden/ Freyheiten/ Herrlichkeiten und allen Zugehörungen Principibus concessit, vid. Illustris ac Generos. Dn. Ludovicus von Seckendorff in Teutschen Fürsten Stat part. 2. cap. 1. n. 4. hanc quoque potestatem concessisse censendus est, cum concessio necessario praesupponat consensum. Quamquam hoc limitet cum Felio Joh. Hermann. Stammius *de servit. pers. lib. 3. cap. 8. n. 6. circa fin.* eo casu, quo Princeps aut alius Imperii Status à statuto antea ab Imp. cum clausula Decreti annullativa, veluti si secus actum fuerit, id irritum & inane existat, confirmato vult recedere, *per text. inc. dilect. 25. x. de prebend. fere in fin.*

EX. 2. Ordinum vero Provincialium consensum non requiri arguit l. 3. C. de ll. ibi: *sive eas nobis spontaneus*

neus

neus motus ingesserit : Cum qua concordat *c. si quis 2. x. de major. & obed. ibi* : qui non obedierit Principi morte moriatur : Et docet Lagus *in method. jur. Civ. part. 4. c. 4. n. 11.* & Joh. Corasius *de juris arte, part. 2. c. 16. in pr.* quos citat & sequitur Bocer. *Class. 1. Diss. 3. th. 42.* Id quod tamen cum citato Dn. Joh. Herm. Stamm. *d. loc. n. 5.* solum quoad legis constituendæ potestatem intellectum velim, non etiam quoad ejusdem constituendæ & concipiendæ modum : Nam quoad hunc videtur ex recepta Germaniæ consuetudine opus omnino esse, daß die Land-Stände/ quorum variam conditionem exponit Prælaudatissimus Dn. Vitus Ludov. von Seckendorff *d. tr. part. 1. cap. 4. n. 2. & 3. oder der gemeine Ausschoss von der Landschafft/* de quo Idem *d. tr. p. 2. c. 4. n. 15.* darzu beschrieben werde & consilium eorum adhibeatur, Idem *ibid. n. 8.* & Renneman. *in prolegom. de princip. jur. Diss. 12. th. 21. lit. b.*

Ex 9. 3. Quod fori approbatio ad ejusmodi statuta debeat accedere, contendunt equidem non obscure illi, qui ea non aliter, quam si ab usu & observantia fuerint approbata, in vim juris valere & obligare asserunt; Sed, cum Principes Imperii Superioritate territoriali h. e. jure summi post Imperatorem Imperii, in omnes territorio suo subditos vid. Dn. Carpz. *tr. de Leg. Reg. cap. 1. sect. 12. n. 6.* & Dn. Reinking. *d. L. 1. cl. 5. cap. 3. n. 3.* gaudeant, quidni quæso & legum ferendarum potestate cum hoc effectum, ut per se vim subditos suos obligandi istæ leges habeant, nec ab observantia demum valorem & auctoritatem expectare teneantur? Dices forte, quod usus & observantia legis sit actus subditorum, adeoque legis virtus, quæ in usu & observantia consistit, omnino

B

ab

ab illis procedat. Sed Resp. 1. Ex hac ratione sequi, ut ipsæ quoque leges & Recessus Imperii, quos Imperator cum consensu Statuum condit, aliter non valeant, quam si subditorum demum usu & observantia fuerint approbati. 2. Quod usus & observantia legis sit quidem actus subditorum, sed à Principe, ceu causa principali agente, cui subditi, ceu causa instrumentalis, moraliter necessario parere tenentur, imperatus, adeoq; nō procedat à subditis qua talib. & vi sua agentibus, sed vi jussionis principalis. Et 3. Quod per usum & observantiam subditorum legis virtus solum explicetur, non verò essentialiter in eo consistat, sed in imperando vetando, permittendo & puniendo *l. 7. ff. de ll.* Nec est, quod instes, allegantem statuti observantiam teneri eam probare Dn. Carpz. *P. 2. Dec. 101. n. 15.* Siquidem nulla est Conseq. Allegans statuti observantiam tenetur eam probare, Ergò statuti vigor dependet demum ab observantia : Nam, quod allegans statuti observantiam teneatur eam probare, causa est *juxt. Mascard. de probat. concl. 937.* quod se imprudenter fundet in facto, non verò in ipsa statuti sanctione, ubi probationis onere relevaretur. Sed quid hoc ad præsens?

EX 9. 4. Quoad fœminas, ut Abbatissam Quetleburgensem, Essensem, Herberdensensem & similes dubitare quis posset per ea, quæ habet contra imperium mulierum Bart. *in l. 1. ff. de ll. in voc. Virorum* : Sed & has eadem in districtibus suis gaudere potestate, qua gaudent alii Imperii Status, recepta est Germaniæ consuetudo, vid. Joh. Hermann. Stammius *d. loc. n. 7.*

TH. IV.

Sed tam de Ecclesiasticis, quam secularibus negotiis jure statuere possunt.

EX 9.

Ratio est, quia Magistratus est ordinatus à Deo bono subditorum *Rom. 13. vers. 4.* quod non solum in temporali hac mundi felicitate, sed & maximè in æterna illa, quæ post mortem demum omnibus parata est fidelibus, consistit animæ salute, ad quam utramque subditi à Magistratu, vi citati loci, ea, qua potest fieri, animi solitudine sunt promovendi: Quo spectant etiam *Deuter. 17. vers. 18. cum seq. Jos. 1. vers. 8. & Ps. 2. vers. antep. & pen.* ubi à Deo expresse Regibus injungitur, ut in præscripto Dei verbo se die ac nocte exercent: non alia scilicet fini, quam ut non solum ipsi, sed & per illos subditi eorum verum omnigenæ salutis & gloriæ Divinæ tramitem cognoscant & insequantur: quoniam à religione non solum æterna, sed & temporalis dependet felicitas, ut vere dicitur *in R. I. zu Augspurg de Anno 1566. S. Wie wohl wir nun auf solches ibi: daran alle zeitliche und ewige Wohlfahrt hanget.*

EX. 2. Nec impedit quoad Ecclesiastica negotia. I. quod potestas & cura rerum Ecclesiasticarum ad solum Pontificem & Sacerdotes Ecclesiæ, non ad Imperatorem aut alium Principem secularem pertinere dicatur *in c. Bene quidem & c. Si Imperator Dist. 96. & c. Non placuit. cum c. seq. c. Si plures. c. Si quis deinceps & seqq. XVI. q. 7. & c. Decernimus. x. de judic.* adeò, ut si quis Principum vel aliorum laicorum dispositionem seu dominationem rerum sive possessionum Ecclesiasticarum sibi vindicaverit, pro sacrilego sit judicandus *per c. si quis Principum d. caus. XVI. q. 7.* Quoniam canones illi in propria loquuntur causa sine ullo S. Scripturæ fundamento, adeoque minime sunt attendendi. Neque enim ullibi legimus,

Ecclesiasticam potestatem à regimine seculari fuisse avulsam, & à DEO solis sacerdotibus commissam; sed siue sacras siue profanas consulamus historias, ubique invenimus, eam non minus, quoad inspectionem & directionem cultus divini ad Politicum pertinuisse Magistratum quam secularem: Et quoad sacras quidem historias evincit hoc manifestè *Exod. cap. 20, 24, 25. & seqq. usque ad fin. & Leviticus fere per tot. exemplo Moysis: Jos. cap. 3. vers. 6. & seqq. & cap. 24. vers. 14. & seqq. exemplo Josuæ: Regis Davidis 1. Paralip. 16, 17, 18, 24, 25, 26, 27, & 2. Reg. cap. 6. 2. & Eccles. cap. 47. vers. 11. Salomonis 1. Reg. cap. 2. & Paralip. 17. & seq. Ezechiae 2. Reg. 18. 2. Paralip. 29. & 30. vers. 23. 15. Asæ 1. Reg. 15. & 2. Paral. 15. Josaphati 2. Paral. 29. & alia quamplurima tam N. quam V. T. loca. Quoad profanas verò non est, quod late divagemur, cum vel soli tituli Codicis nostri *de Summ. Trinit. de SS. Ecol. de Episc. & Cler. de Episcop. aud. de heret. & Manich. & seqq. cum Nov. 6. c. 5. Nov. 123. c. 10. c. 32. Nov. 137. c. 6. Nov. Leonis 15. legibus Constantini, Gratiani, Valentiniani, Theodosii, Martiani, Cari, Anastasii, Arcadii, Honorii, Leonis, maxime Justiniani & aliorum Christianorum Impp. rem faciant luce meridiana clariorem. Ut taceam, ipsum quoque Erhnicum Magistratum sacrum hoc jus inde ab initio Urbis Romæ, dictante sic naturali ratione, in quovis Reipubl. statu exercuisse, prout de Numa Pompilio Romuli successore ejusq; nepote Anco Martio, quarto Rege Rom. Liv. L. 1. decad. 1. & de Imperatoribus nonnulla etiam sævitiae exempla, in primitivæ Ecclesiæ Christianos edita luculenter testantur conf. Generos. Dn. Conrad. von**

Ein

Einsiedel tr. de Regalib. c. 1. n. 4. Quibus sane Principes nostri Christiani deterioris non possunt nec debent esse conditionis. Nec juvant causam Pontificis II. rationes Bellarmini *L. 1. de Pontif. Rom. cap. 7. & L. 3. de Laicis. cap. 17.* & a seclarum ipsius imprimis vero Stapletoni *Repet. schol. cont. 2. q. 5. art. 1.* quod scilicet Magistratus secularis sit de numero ovium, non pastorum *arg. cap. ult. Joban. vers. 15, 16. & 17.* oves verò nullam habeant Jurisdictionem in gregem: quodque Principes, qui nec verbum prædicant, nec sensus habent in scripturis exercitatos (cum solis Ecclesiæ ministris Spiritum veritatis Christus promiserit) de verbo DEI judicare non possint: Veluti ipse etiam Lutherus id videtur approbare *Tom. 2. contr. art. Lovan.* inquiring: Non est Regum aut Principum veram doctrinam confirmare, sed ei subjici & servire. Nam Respond. distingvendum esse inter curam & potestatem Ecclesiasticam internam, quæ circa interiora religionis & cultus divini, qualia sunt concionari, ligare & solvere, sacramenta administrare &c. est occupata, & à nonnullis non malè Sacerdotium appellatur: & externam, quæ circa res & personas Ecclesiasticas extra templum civiliter exercetur & à Lipsio Inspectio in sacra vocatur. vid. Dn. Carpz. *Comm. in Leg. Reg. cap. 2. sect. 2. n. 12. & 13.* Cunrad. von *Einsiedel d. c. 1. n. 47.* & Daniel Otto *in Dissert. de jur. publ. cap. 24. p. m. 705.* Siquidem quoad illam concedimus, Principes seculares esse in numero ovium, & hætenus à sacerdotibus suis confessionariis, quatenus hi veri pastoris munus peragunt, exemplo Davidis & Josaphati, quorum ille Nathanis *2. Reg. 12.* hic verò Prophetæ Jehu objurgatione placi

de audita 2. *Par. 19.* se correxit, rectè ligari & secundum verba Lutheri veræ doctrinæ subjectos esse, nec nisi cum Saule & Uria sacrilegium incurrere velint 1. *Reg. 13. § 2. Par. 26.* partes ministerii Ecclesiastici concionando, sacras scripturas explicando, & Sacramenta administrando sibi arrogare debere Georg. Sigismund. Selden. ad Imp. Ferdinand. I. von Röm. Kayf. Majest. Wahl und Hoheit. & Dn. Carpz. *d. loc.* At quoad hanc, quæ pro interna illa Ecclesiæ cura comparata est, negamus, ut supra, ullibi pios Reges ac Principes Sacerdotio esse subjectos, per ea quæ habet Paræus *in tr. de jur. Reg. contra Pap. q. 5. p. 74. 81. 86. 115. § 129.* & qui fusius simile ab omnibus desumptum declarat, Arnif. *tr. de subject. cleric. cap. 5. à n. 23. usque ad n. 28.* ubi Principes seculares haut aliter à suis confessionariis, ac Pontificem ab eo, cui peccata confitetur, ligari, sed ligamen hoc interim subjectionem propriè sic dictam minimè operari eleganter deducit.

TH. V.

Iisque tam Criminalibus, quam civilibus.

EX. 1.

DE criminalibus negotiis & actibus, quorum major est ratio, extat quidem Constitutio Caroli V. Imp. qua tam modum contra reos criminum procedendi, quam puniendi definivit, sed adeò tamen manus Statuum Imperii, illà non ligavit, quin & ipsi pro ratione circumstantiarum in facinorosos statuere possent, ut potius potestatem hanc ipsis expressè reservaret *in præfat. d. Const. ibi: Doch wollen wir durch diese gnädige Erinnerung/ Churfürsten/ Fürsten und Ständen an ihren al-*
ten

ten wohlhergebrachten/ rechtmässigen und billichen Gebräuchen nichts benommen haben: *junct. art. 160. & 164.*

EXD. 2. Illud saltem paucis hic monendum est, quod, cum Principes Imperii poenas in d. Const. Carolina & alibi jure communi statutas etiam capitales, justis ex causis non solum licitè augere, sed & ex antiqua Germaniæ consuetudine, minuere vel etiam planè remittere possint. *vid. R. I. zu Speyer de anno 1526. §. Es sol sich auch. Thom. Michael. de Jurisd. concl. 76. lit. b. Bidenbach. quest. nobil. 7. vers. Abforderung oder Nachlassung der Straffen/ & Reinking. d. tr. L. 1. cl. 5. c. 6. n. 24.* non quævis causæ statim pro justis sint habendæ, licet ab aliquo Dd. pro talibus venditentur & consuetudine alicubi approbentur: prout de illa: *Si puella nubilis vel etiam meretrix furem aut alium morti destinatum candidatum in matrimonium petat: & de illa: Si fur rupto laqueo vivus de patibulo cadat: nonnulli tradunt teste Limn. dL. 4. de Jur. Publ. c. 8. n. 286. & seqq.* Nam licet matrimonium sit causa maximè favorabilis, attamen tanta videri hautquaquam debet, ut ob eam poenæ, nervi tranquillitatis publicæ, enerventur & delicta maneant impunita: Quemadmodum enim puella illa vel meretrix, ut verè ait *Limn. d. loc.* delictum hoc, tale ut non sit, sed factum laudabile fiat, nequit effectum dare; ita nec poena, ut remittatur, vel ea in præmium ut convertatur, causa esse poterit: Et si puellæ hoc, ut maritum nanciscatur, tribuimus, quidni quæso & uxori, quam fur habet, idem juris tribuimus? Neque enim contrahendum matrimonium ullibi in jure magis est privilegiatum, quam contractum; sed semper pro favore ejus loquuntur rationes: ne concordans fortè solvatur matrimonium;

um;

um; ne quos Deus conjunxit, homo separet. Monenda igitur potius est puella, si qua sic verecundiae cultum transcendat, ut ab inhonesta intercessione desistat, & honestate morum alium sibi quaerat maritum, quam petito ejus deferendum. Meretrix verò tanto minus est audienda, quod ceu publica quaedam cloaca promiscuas excipiat libidines & tanta juvenum existat pernicies, non sine magno Reipubl. detrimento. At dices: ideò meretricem audiendam esse, ut anima ipsius salvetur, quod hoc modo fieri potest, si per matrimonium hoc à meretricia consuetudine abducatur. Sed Resp. alia proflare remedia longè salubriora, quam periculosum hoc matrimonium, poenae nimirum, ergasteria, & monasteria, quibus, si coërceantur meretrices, multo certius ad meliorem possunt reduci frugem & anima earum salvari. Sciens voco matrimonium hoc *periculosum*: Verendum enim (1.) omnino est, ne quam ante matrimonium meretricem, in matrimonio adulteram habeamus, & eum, quem, antequam maritus, collo restim, nunc capite cornua gerere videamus: Neque enim credibile est, ut meretrix mores, quos antea in habitum convertit, facilè deponat nupta, cum facilis quidem sit, ut cum Poëtà loquar, descensus averni; sed revocare gradum superasque evadere ad auras multum laboris requirat. Verendum inquam (2.), ne, si egregio hoc meretricum privilegio scelerati possint à poenis liberari judicia inverecunda hac postulatione à meretricibus vel proprio motu, vel ad instinctum complicum, ne communem hi videantur deserere causam & socium, pro reo susceptà reddantur elusoria, atque sic publica immi-
nuatur securitas. Quinimò verendum est (3.) ne, si har-

pax

pax iste privilegiatus, qui modo ex fure factus erat maritus, pro more assueti rursus picatas exerceat manus, & ad magistratum delatus, non attenta ulteriore uxoris intercessione, ad patibulum trahatur, mulier deinde, licet in matrimonio honestè vixerit, marito orbata ad vagam primarum sicut canis ad vomitum, redeat libidinum consuetudinem, & animam, quam prima intercessione ad salutem deduximus, altera repulsa ad perniciem reducamus. Consentit nobiscum Paris de Puteo *tr. de Synd. verb. Pœna. vers. an si iudex n. 2. sub fin.* Soarez. *in thesaur. recept. sent. verb. meretricis n. 133.* Tiraquell. *de pœn. temper. & remittend. caus. 56. n. 1. & seqq. per tot.* Gomez. *tom. 3. variar. resol. de delict. c. 13. n. 37.* Clar. *L. 5. sent. §. ult. q. 98. n. 6.* & novissime Limnæus *d. loc.* Dissentit verò Schneidevv. *ad pr. J. de O. qua ex Dd. n. 2.* Harpprecht. *in §. 5. J. eod. n. 71. & seqq.* Coler. *decis. 238. n. 3.* & Berlich. *P. 4. Concl. mibi 45. n. 35.* cui eorum placet sententia, qui hoc arbitrio iudicis relinquunt.

EX 9. 3. Quod verò alteram concernit causam, pro eà quidem multæ solent afferri rationes, I. quod dubia sit hæc quæstio nec jure civili decisa, adeoque benignior veniat accipienda interpretatio juxta *l. 56. & l. 192. §. 1. de R. J. junct. l. 5. pr. ff. de pœn.* II. quod ruptura laquei, si non probationem, tamen præsumtionem faciat non exigui momenti pro innocentia rei, quod divino miraculo videatur liberatus, adeoque pro defensione ejus sit admittenda *per l. 18. §. 9. ff. de quest.* III. quod si delapsus denuo suspenderetur, pœna excederet sententiam, quæ reum semel tantum vult suspendi; adeoque inique cum eo procederetur. IV. Quod funis collo circumductus accedente metu strangulationis, cui plus

C dolo.

dolorum inest, quam ipsi strangulationi, reo omnem sensum auferat, ita, ut nullum amplius corporis cruciatum sentire possit, adeoque pro verè strangulato habendus sit. Et V. Quod poena capta aestimanda sit pro completa, Dn. Gerhard. *Exerc. Justin. decad. 17. circa fin.* Verum, quantulacunque hæc alicui videri possint, nos tamen non movebunt I. propterea: Quod poena necessario sit luenda, ut tollatur obligatio ex delicto, juxta *l. 51. ff. ad L. Aq. in verb. cum neque impunita maleficia esse oporteat*: Quod hoc modo non fieret, si fur patibulo incolomis delapsus morte liberaretur. II. Quod sententiæ omnimodo sit satisfaciendum *juxta d. Sanctionis Crimin. art. 192. daß der Dieb an dem Galgen / mit dem Strang oder Ketten vom Leben zum Tode solle gerichtet werden.* Et III. Quod ruptura laquei sit admodum obscurum imò nullum innocentiae argumentum; cum nisi vel dolus aut culpa carnificis, vel infirmitas funiculi, vel grave corporis pondus, quæ & ipsa possunt esse causa rupturæ, manifestò appareat, illa eadem facilitate, qua miraculo divino, possit adscribi vel casui fortuito, vel arti cuidam magicæ aut machinationi diaboli, cujus non parum interest, ut malitia hominum floreat & emendatio ejus impediatur: adeoque non possit efficere, ut sententia utpote *juxta l. ult. C. de probat.* vel ex præcedente sufficiente testium depositione, vel apertissimis documentis, vel indiciis ad probationem indubitatis & luce clarioribus lata à judice debeat suspendi & retractari. Et Resp. ad I. dubitandi rat. negando dubiam hic subesse quæstionem & jure non decisam: siquidem jam de nocentia rei satis & luce clariùs constitit, ac propterea per sententiam, quæ & ipsa contra eum, quem tangit, vigorem legis habet,

habet, à judice decisum est, furem debere ita in patibulo strangulari, ut moriatur. Ad secundam Resp. eam per tertiam nostram decidendi rationem satis refelli. Ad 3. itidem negando pœnam hic excedere sententiam & plura suspendia pro uno perfici: Unum enim erit suspendium cum effectu scil. illo, quem prædicta ingerit usitata sententiæ formula: quemadmodum & pro uno actu habemus ictuum multitudinem, qua qui capite est damnatus, quandoque perit. Ad 4. In pœnarum inflictione non tam ad dolores & cruciatûs, præsertim verò illos, quos sibi reus ipse mortis propter horrorem procurat, esse respiciendum, quam ad exemplum, ut pœnæ similitudine deterreantur alii à delictis: Quod posterius vix obtinebitur, nisi effectum sortiatur sententia. Et denique ad 5. Quod sententia, cui executio ex asse debet esse conveniens, non cœptam tantum, sed & perfectam requirat pœnam, mortem scil. veram, non imaginariam, aut timorem mortis. Et ita sentit nobiscum Muscorn. *tr. de Jurisd. n. 93.* Cagnol. *in l. favorabiliores ff. de R. J. n. 11.* Jul. Clar. *d. loc. n. 9.* Harpprecht. *d. loc. n. 65.* & novissime Dn. Hahn. *in obs. ad Wesenb. parat. tit. de pœn. n. 9.* Dissentit verò Bachov. *ibid.* cum Luca de Penna *in l. 1. C. de desert. & occult. col. 9.* quem sequitur Paris de Puteo *d. loc.* Item Gomez. *d. loc. circa med.* Item Virgil. Pingiz. *Q. 7. pcr tot.* & alii à Berlich. *d. Concl. 45. num. 38.* longa serie relati.

TH. VI.

Et tam contra, quam præter jus commune.

EX. I.

Posse præter jus Commune h. e. super casibus jure Communi non decisis, Principes Imperii juxta terri-

teriorum suorum conditionem statuere & quod juri Communi deest, supplere argumento est indubitato R. J. de Anno 1530. sub tit. von reisigen Knechten und Diensthöten §. Es sol auch *ibi*: nach eines iedes Landes Gelegenheit; & docet experientia, ex qua aliquot exempla recenset Dn. Joh. Herman. Stamm. *d. tr. L. 3. c. 8. n. 10.*

Ex §. 2. Quod verò & contra jus commune, concludunt. Dd. communiter: Ita namque tradit Zasius *ad l. Hoc Edictum ff. Quod quisque jur. in alt. stat. n. 21. § 22.* Dauth. *de testam. n. 36. § 86.* Knichen *de jur. territ. c. 1. n. 179. § c. 2. n. 363.* Meichsner. *Tom. 2. L. 1. decis. 8. n. 47.* Pruckman. *Cons. 13. n. 82.* Schneidevv. *in §. 1. l. de j. n. g. § c. n. 17.* Bruning. *de var. univers. specieb. Concl. 51.* Roland. à Valle *Vol. 1. Cons. 29. n. 26.* Alexand. *Vol. 5. Cons. 1. col. 7.* Socin. *Vol. 3. Cons. 66. col. 6.* Castrens. *Vol. 2. Cons. 34. n. 3.* Limn. *d. L. 4. c. 8. n. 253.* Gail. *de P. P. c. 6. n. 11. § de Arrest. Imp. c. 9. n. 1.* & Joh. Herm. Stam. *d. loc. n. 14.* ubi etiam exemplis hoc declarat. Quos sequimur non quidem ob rationem, qua moveretur Zas. *d. loc. n. 23.* quod scil. pacto privatorum jus civile tolli possit, ergò etiam statuto *arg. l. fin. § ibi Br. C. de fidejuss. Gl. in rubr. C. de Decurion. X. Dec. in l. Nec ex Pratorio ff. de R. J.* (Etenim bene ipsi respondet sæpè laudatus Stam. *cit. loc. n. 15.* diversam esse rationem pacti & statuti: Siquidem statutum, quod quis Principum contra legem Imperialem in territorio suo introducit, contra jus superioris directò tendit, non verò pactum, quippe quo paciscentes in sui saltem præjudicium abdicant à se, quæ in ipsorum favorem sunt introducta, id quod merito posse debent *l. fin. C. de pact.* Ergò jam, quod juris est in pacto, id in statuto in præsentis passu esse non potest, arg. eorum, quæ
à pa-

à pacto ad legem habet Everhard. *in Top. n. 7. seqq.* & Cagnol. *ad l. jura sanguinis 8. ff. de R. J. n. 6. & 7.* ubi data rationis diversitate docet, argumentum à pacto ad statutum claudicare, & sapiùs per pactum fieri posse, quod per statutum nequit, ceu in notabili & casui nostro optime conveniente pacti de non appellando exemplo palam est. Etsi enim pacto, ne victus appellet, induci possit *l. fin. C. de temp. appell.* & renunciatio appellationis in certa lite valeat, ut in casu *l. 1. §. 3. ff. à quib. appell. non lic.* tamen, ne ad superiorem appelletur, statuto aliquo induci nequit *c. venientes ibique Dd. x. de jurej.* eo, quod appellatio tam in recognitionem superioritatis, quam in litigantium favorem sit introducta Br. *in l. 9. de J. & J. in 3. quest. princip.* Knichen. *d. tr. c. 3. n. 7.* & Mascard. *de prob. concl. 947. n. 13. & seq.*) Sed quod eo ipso, quo Imperator Principibus, Comitibus & aliis Imperii Statibus territoria cum omnibus juribus & pertinentiis, ut *supra tb. 3. Ex 9. 1.* dictum, concessit, tacitè & per consequentiam, hoc quoque concessisse intelligatur, ut in territoriis illis, pro ratione loci & temporis, re ita exigente, etiam contra leges universales conditioni territorii & subditorum minus congruentes, statuere & ordinare possint, ut benè animadvertit Joh. Hermann. Stam. *d. loc. n. 16.*

Ex 9. 3. Quin & statuta juri communi conformia non inutiliter condunt Principes & alii Status Imperii: Profunt enim 1. in eo, quod præter declarationem juri Communi vim majorem & auctori electionem tribuant, utrum potius ex jure communi, an verò ex statuto agere vel excipere velit, Zas. *ad l. si stipulatio 18. de V. O. n. 10. seq.* Sebast. Medic. *de LL. & statut. P. 3. Q. 8. n. 6. & seq.*

2. in eo, quod argumento sint, statuentes gerere curam subditorum: Ut enim innotesceret, Prætores pro reprimenda improbitate esse sollicitos, etiam Edictum in nautas, caupones & stabularios (ut recepta restituerent) & in alios alia necessaria, quo pro actoribus eo plura remedia essent comparata, proposuerunt *l. 3. §. 1. naut. caup. stabul.* ibique Zas. nota, inquiring, argumentum, quod laudabile est, contra grassantes subditos novis statutis etiam non necessariis provideri. 3. in eo, quod, quandocumque concurrat jus commune & statutum, tunc sublato jure communi statutum, nisi de eo expressa fuerit facta mentio, non censeatur esse sublatum & vice versa, *per text. in c. 1. de Const. in 6.* & alia notata ab Imola *ad l. 1. ff. Ad L. Falcid. à n. 3. usque ad n. 6.* Et 4. in eo, quod à subditis magis adverti & plus timeri soleat, quod specialiter injungitur, quam quod generaliter imperatur, *c. si adversus x. de heret. l. 15. §. 26. de injur.* quod duplici vinculo continetur, quam quod uno *§. 2. I. de adopt.* Atque his ipsis de causis etiam in legibus nostris insolitum non est, ut casus jam ante illis decisi denuò decisi reperiantur, *ut in l. infantis 3. C. Qui admitti in B. P. poss. junct. l. 2. §. sed si infanti 13. ff. ad Sc. Tertull.* Et una eademque lex de verbo ad verbum sub diversis titulis posita reperiat, ut *l. diem functo 4. ff. de off. Adsess.* quæ est eadem *in l. 19. §. fin. ff. Loc. cond. & l. 11. ff. de distract. pign.* quæ repetitur *in eod. tit. in fine.* Item *l. 10. C. de pact.* quæ verbotenus est *l. 1. in tit. C. de pact. convent.*

TH. VII.

Dummodo non præjudicent (I.) legibus Divinis Moralibus.

EXD. I.

Quippe quæ æternam divinæ justitiæ & voluntatis regulam omnibus præscriptam continent ac proinde à nullo hominum possunt immutari : Quam possibile enim est, ut minister vel servus sit supra suum dominum *Matth. 10. vers. 24. Luc. 6. vers. 39. & Job. 13. vers. 16.* tam possibile etiam est, ut minister vel servus aliter, quam Domino placuerit, disponat. Jam verò Princeps vel Magistratus est minister DEI *Rom. 13. vers. 4.* & tenetur DEO reddere rationem administrationis suæ *Sap. 6. vers. 4. & 5.* Qui ergo possit, quæso, aliter statuere, quam ipse DEUS noster Rex regum & Dominus dominantium præcepit?

EX. 2. Et ita quidem se omninò res habet quoad leges divinas morales : Aliud verò dicendum est de Ceremonialibus & forensibus qua talibus : Nam de illis non malè ista tenetur Scholasticorum regula : Leges Ceremoniales ante Christum erant vivæ, cum Christo mortuæ, & post Christum mortiferæ : D. Balthas. Meisner. *de Reg. Ecclesiast. Concl. 99.* Continebant enim solum doctrinam de ceremoniis (h. e. de externis actibus seu ritibus circa cultum divinum) majori ex parte typicis, quæ per adventum Christi, in quo veritas adumbrata exhibita, quoad usum & observationem (non quoad significationem & lectionem : quia, ut monet Conrad, Dieter. *in Inst. Catechet. loc. de Decalogo sive Lege*, multanos de Christo utiliter possunt erudire) penitus sunt sublata, adeò, ut, si qui hodieque eas observari velint, Christum venisse negent. Theodor. Reinking. *d. tr. L. 2. Cl. 2. cap. 2. n. 11.* His verò scil. forensibus solutos esse Principes Christianos adeoque & diversum ab illis in ditionibus suis statuere posse, evincit illud, quod non ita,
ut

ut *morales*, omnibus hominibus, sed populo Judaico
solùm, quem DEUS peculiariter in fidem & clientelam
suam susceperat, ut apparet *ex Esa. cap. 33. vers. 22. & Si-
racid. 17. vers. 14.* ad fundandam ejus Politiam & erigen-
dum sceptrum Judæ fuerint latæ; Quod cum jam ipso
gloriosissimo Messia adventu sublatum sit juxta Prophe-
tiam Patriarchæ *Gen. 49. v. 10.* & ad Romanos armis &
jure belli translatum *Tacit. L. 21. annal.* dubium non est,
quin & ipsæ simul sublatae sint, nec aliter obligent Chri-
stianos, quam si in Republica eorum ab illo, penes quem
est τὸ Κύριον, fuerint approbatae *Alexand. L. 7. Conf. 13. n.
19. & Imola in l. 3. ff. de testam. col. ult.* quos refert & se-
quitur *Menoch. 2. Arbitr. cas. 290. n. 10.* Ut jam taceam
ipsum Christum aliquot earum expressè damnasse:
Quod enim scriptum est in Lege Mosaica, de jure talio-
nis *Deuter. 19. & Exod. 21.* damnatur *Matth. 5.* & quod de
libello repudii sancitum *Deut. 24.* id Christus reprobatur
& abrogat *apud Matth. d. cap. 5. & 19. Marc. 10. & Luc. 16.*

EX 9. 3. Dixi autem notanter leges forenses qua ta-
les non stringere Principes Christianos: Nam quatenus
illæ aliquam in se habent moralitatem h. e. quatenus
præcipiunt ea, quæ in se & sua natura sunt honesta, &
prohibent ea, quæ in se & sua natura sunt turpia, tum
concedimus, alterationi Principum circa eas ulterius
non esse locum, quam quatenus mens præcipientis vel
prohibentis DEI non offenditur. V. G. Ut ad evitandas
fraudes amplior fides pro qualitate causæ, veluti in te-
stamenti & similibus contra dictum juris divini: In ore
duorum vel trium consistet omne verum: *Deut. 17. vers.
6. & c. 19. vers. 15. Num. 35. vers. 30. Matth. 18. vers. 16. Job.
8. vers. 17. & passim,* requiratur: Item ut homicidia, fur-
ta,

ta, scortationes & alia delicta hac aut illa poena vindicentur, hoc aut illo modo in judiciis procedatur, id non morale, sed forense est, adeoque Magistratus arbitrio relictum, ut pro Reipubl. conditione ac causæ delictive qualitate modo remissius, modo gravius in delinquentes statuatur. At ut in delictum aliquod Lege DEI morali capitale, e. g. homicidium dolosum *Gen. 9. vers. 6.* cum Casimiro M. Poloniæ Rege *L. 1. Statut. Polon. cap. 15. art. 6.* Petr. Royzius in *Epist. dedic. decisionibus suis præfixâ*, poena carceris animadvertat, aut in gradibus *Lev. 18.* dispensari prohibitis dispenset, Alber. Gentil. *5. de Nupt. cap. 10.* aut cum Eveno Scotiæ Rege Præfectis suis sponsarum virginitatem delibandi copiam faciat, Matth. Bortius *apud Arum. Diss. 8. th. 17.* aut aliud quid sua lege inducat, quod peccati sit nutritivum, scandalosum & inhonestum, illud fanè absque offensione Supremi illius Legislatoris fieri nequaquam potest.

TH. VIII.

Aut (II.) Naturalibus.

EX §. I.

ITa scilicet, ut penitus tollantur. Etenim jus civile vel potius is, penes quem est illius constitutio, addere quidem juri naturali, vel per modum determinationis detrahare in aliquo potest, atque sic illud declarare & ad præsentem Reipubl. suæ statum adaptare; at in totum tamen ab eo cum Cambyse Persarum Rege & Caracalla Rom. Imp. (quorum ille sororem suam germanam; hic verò novercam in uxorem duxit, quasi quod vellent, hoc regibus liceret, conf. Gothofred. *in not. ad l. pen. C. de incest. & inut. nupt.*) recedere nequit, *juxta l. 6. ff. de J. & J.*

D

Et

Et ita accipe §. pen. J. de J. N. G. & C. cum §. ult. l. de legit. agn. tut.

EX 9. 2. Ratio verò ob quam jus Civile à jure Naturali in totum recedere nequeat, est, quod Divina quaedam Providentia sit constitutum d. §. pen. & nihil aliud, quam dictamen rectæ rationis cui libet homini indicans quid honestum vel turpe adeoque agendum vel omitendum sit, Grot. de J. B. & P. L. l. cap. 1. in hoc saltem à lege morali differens, quod à DEO statim in ipsa creatione hominis per inspirationem animæ rationalis fuerit inditum, arg. cap. 2. Gen. 9. 7. junct. cap. 1. vers. 26. illa verò per expressam sanctionem in Decalogo populo Judaico factam jus cetera cum lege naturali unum & idem.

THES. IX.

Aut (III.) Imperialibus cum clausula derogatoria munitis.

EX 9. I.

Quippe quæ, quod imperant vel prohibent, simpliciter volunt observari, & statutum vel consuetudinem sibi contrariam expressè annullant. Ut (1.) *Constit. Criminalis Caroli V. Imp. art. 218.* ubi annullatur consuetudo, qua juris est, ut res furtiva aut per vim ablata, apprehenso fure vel raptore, domino suo non restituatur, sed fisco applicetur add. *art. 207.* Item ut facto naufragio bona, quæ erant in navi, cadant in commissum, & ad dominum fluminis pertineant: Item ut aurigæ, si plaustrum forte fortuna everso hominem occiderit, equi, plaustrum &, quæ vehit, bona confiscentur: Item ut carceres non tam custodiendorum, quam excruciatorum hominum

num causa fiant : Item ut honestæ personæ absque prævia legitima cognitione ex inconsulto iudicum calore incarcerentur : Item ut sententia damnatorum non per iudicem, sed licitorem vel carnificem publicetur : Item ut bona damnatorum ob delicta, quæ cum confiscatione bonorum non sunt punienda, in ærarium redigantur. (2.) *R. I. de anno 1529. sub tit. Kayserl. Constitution, wie Brüder- oder Schwester Kinder/* ubi annullatur consuetudo introducta ; ne duorum fratrum liberi patruo suo in capita succedant. (3.) *Ord. Polit. de anno 1577. tit. 38.* ubi annullatur consuetudo : Ne molitorum, opilionum, textorum, chirurgorum, balneatorum, tibicinum liberi quasi infames aut levi macula notati in honestas tribus recipiantur. (4.) *R. I. de anno 1594. §. Und als auch.* ubi damnantur pacta mercatorum & opificum, quibus inter se vel certum pretium ; vel, ut reliqui mercem supprimant, donec ceteri vendiderint ; vel, ne alius operas suas vilius locet ; vel ne alius ad opificium admittatur, quem opificis filius, nepos aut gener ; vel ne opificum quis opus, quod alius cœpit, perficiat, constituunt, &c. Conf. hanc in rem Gail. 2. *Obs. 4. n. 4.* eleganter Sichard. *in l. si non speciali 9. C. de testam. n. 10.* Zas. *in l. princeps ff. de ll. n. 17.* Frideric. Martini *in interpret. Carol. Const. pen. tractatui de jure censuum annexa n. ult.* Anton. Gabriel *comm. concl. L. 6. tit. de clausulis concl. 3. num. 57. cum seqq.* Natta *Tom. 2. conf. 302. n. 7. & 8.* & Dn. Brunneinan. *ad l. in eum 18. & Auth. Navigia C. de furt.* qui omnes tradunt, statuta ab inferioribus contra leges Cæsareas clausulam derogatoriam habentes facta tanquam irrationabilia & clandestina nullius esse valoris.]

EX 9. 2. Id quod de statutis & consuetudinibus Sta-

D 2 tuum

tuum Imperii in genere tam futuris quam presentibus
indubiè verum est : Nam quod illis Imperator ex pleni-
tudine potestatis lege sua Imperiali obviare & derogare
possit patet *ex d. R. I. de anno 1521. sub tit. Kayserliche Con-
stitution : Wie Brüder- oder Schwester/ Kinder : ibi:*
Wollen wir hiermit aus unser Kayserlicher Macht/
Vollkommenheit und Rechten wissen alle und jede
*Statuta, Satzungen/ Gewohnheiten/ Gebräuche / al-
tes Herkommen und Freyheiten/ wo die an einigen
Orth dieser unser Kayserlichen Satzung zu wider er-
funden/ cassiret und abgethan haben : Et d. Const. Crim.
art. 218. in verb.* Die und dergleichen Gewohnheit wol-
len Wir/ daß eine jede Obrigkeit abschaffen/ und dar-
an seyn sol/ daß sie hinfürter nicht geübet/ gebraucht
oder gehalten : Als Wir dann aus Kayserl. Macht/
dieselben hiermit aufheben/vernichtigen und abthun/
und hinfürter nicht eingeführet werden sollen : & aliis.
At secus se res habet cum Jure Saxonico : Nam ne illi præ-
judicetur, solet protestando cavere Serenissimus Elector
Saxonix, quoties in Comitibus Imperii novæ feruntur le-
ges ei derogantes, teste Dn. Hieronym. Treutl. *Vol. 1. D.
1. th. ult. lit. a.* Dn. Schulz. *in Synops. Jur. de J. N. G. & C.*
Dn. Petr. Heig. *P. 1. Q. 4.* Dn. Arum. *ad A. B. Disc. 3. th. 44.*
& *Disc. 18. th. 66.* Dn. Coler. *P. 1. Dec. 48. n. 9.* Dn. Berlich.
P. 3. Concl. 24. n. 17. & Magnif. Dn. Richtero *Dec. 4. n. 38.*
ubi tradit, quod cum A. 1521. Carolus V. in Comitibus No-
ribergicis Constitutionem edidisset, ut fratrum filii ad
successionem patrum cum defuncti fratribus vel sorori-
bus, non obstante ulla consuetudine, in stirpem admit-
terentur, Elector cum ceteris Ducibus Saxonix non so-
lum contra eam, utpote Juri Saxonico contrariam pro-
testa-

testatus sit, sed & dispositionem Juris Saxonici, qua fratrum filii, extantibus defuncti fratribus vel sororibus, à successione patris penitus excluduntur, *per Novell. Const. 18. P. 3. §. Wir wollen aber mit diesen unsern Gesetze ult. denuò confirmaverit.*

THES. X.

Aut denique (IV.) Ipsi Cæsareæ Majestati.

EX 9.

IN iis scil. quæ in signum præminentia ei soli non verò aliis, nisi ex speciali ipsius concessione, aut immemoriali præscriptione competunt. Qualia sunt jus creandi Notarios, Poëtas Laureatos, Magistros, Doctores, Comites Palatinos, Nobiles, Barones, Comites, Burggravios, Landgravios, Marchiones, Duces, Electores, Reges. Dan. Otto *in Dissert. jur. publ. cap. 11.* Jus confirmandi Academies & privilegia ipsis tribuendi *Ord. Cam. P. 1. c. 3. §. Desgleichen* Sixtin. *de Regal. c. 2. n. 21.* Arnif. *de Jur. Majest. L. 2. c. 6. n. 14.* Jus condendæ civitatis, Arnold. Clapmar. *de arcan. Rerumpubl. L. 1. c. 21.* Thom. Michael. *de Jurisdic. Concl. 12.* Matth. Steph. *de Jurisd. L. 2. c. 1. membr. 2. n. 114.* Klock. *de contrib. cap. 5. n. 1.* & novissime Dn. Hermann. Hermel. *in fascic. jur. publ. cap. 11. n. 101.* Jus nundinas solennes, German. *Messen/* instituendi Dn. Georg. Adam. Struv. *Syntag. Jur. Feud. cap. 6. aph. 14.* & latè Limn. *in addit. ad L. 4. cap. 8. n. 31.* & similia, de quibus consulendi sunt Publicistæ.

PARERGA.
Ex jure publico.

I.

ERrant, qui statuunt, Capitulationem Cæsaream detrāhere summo Imperatoris Imperio, eò, quod per Capitulationem illam solum caveatur, ut Imperator quædam non possit solus, seu, ut quædam communicet Statibus Imperii. Jam verò communicatio nihil adimit communicanti, sed id solum operatur, ut uterque tam communicans, quam is, cui communicatur, communicatum possideant in solidum pro partibus indivisis. Quod vel jus sociorum & hereditatem in commune possidentium reddit manifestum.

II.

Pacificationem Religiosam Carolo V. vi ferroq; fuisse extortam, scribere quidem non verentur plurimi Pontificii, sed figmentum est satis impudens: Etenim vis & metus non præsumitur, sed atrocitate facti demonstrari debet *l. 9. C. de his, quæ vi met.* At quæ in hoc Pacificationis tractatu facti atrocitas intervenerit, nulla sane suppedirat historia; Bene verò hoc, quod tum temporis omne bellum fuerit sopitum & Carolus Imp. ubique fere de subacta Germania triumphare videretur, teste Thuano *L. 4.* & Paulo Jovio *Histor. L. 45. in fin.* Ac, licet Mauritiuſ Elector Sax. pro libertate religionis, proque liberando Socero, Cæsari aperto Marte bellum intulerit, Thuan. *L. 2.* nulla tamen hæc vis fuit contra tam potentem Principem, qui omnibus Europæ Principibus nominis sui terrorem incusserat, nec viribus & viris omnibus denudatus, nec captivus detentus, sed liber statu & mente perstiterat.

III. Ali-

Alium, quam Germanum, in Regem Rom. non esse eligendum, bene quidem defenditur ex consuetudine; At ex *A. B. tit. 2.* hoc probari posse negamus.

Ex jure privato.

I.

Filiusfam. non potest valide renunciare SCto Macedoniano, quia non tam ipsius quam parentis favore *l. 3. §. 3. ff. de SCto Maced.* & odio fæneratorum *l. 1. pr. eod. §. l. 40. pr. de condict. indeb.* propter utilitatem publicam est inductum: Bene verò mulier SCto Vellejano, per *l. ult. §. pen. ff. ad SCt. Vellej.* utpote pro se introducto *l. 2. §. 1. eod.* etiam extrajudicialiter & non jurato *arg. d. l. ult. §. pen.* dummodo de beneficio hoc edocta fuerit, quia jus ignorare foeminis quandantenus permissum *l. 9. pr. de J. & F. ignor.* Alias nec jurata videtur valere renunciatio, cum juramentum debeat fieri cum iudicio *juxt. c. 26. de jurej.* & ad ignorata non trahatur.

II.

De sequestre quærunt Dd. utrum is possideat, an verò solum detineat? Nos dicimus, eum regulariter saltem detinere, ex hac ratione, quod sequestrum sit species depositi per *l. 6. depos. §. l. 110. de V. S.* Nullum autem depositum transferat vi sua possessionem in depositarium, tum, quia modus transferendæ possessionis non est, tum, quod depositum fiat custodiæ solummodo causa, *l. 1. §. 6. depos.* At custodia & possessio sunt separata, per *l. 3. §. ult. §. l. 39. de acq. vel am. p.* Tum verò demum possidere, si hoc à deponentibus expresse fuerit actum, ut res
apud

AK
TH
1952

apud sequestrem omittendæ possessionis causa deponeretur, per d. l. 39. Dissentit Bachov. ad Treutl. II. D. 21. th. 4. lit. F. per l. 17. §. 1. depos. Cujus sensum huc putamus redire: Possessio rei depositæ nunquam transit ad depositarium, sed ad sequestrem potest transire, eo videlicet casu, quo deponentes id specialiter agunt, ut possessio medio tempore neutri parti procedat.

III.

o Eum, qui à parentibus procreatus est, qui sponsalia quidem iniverunt, sed propter mortem forte alterutrius, sponsi scil. vel sponsæ, solenni copulatione ac benedictione sacerdotali nuptias non celebrarunt, non censemus esse illegitimum, ac proinde parentibus suis tam in rebus feudalibus quam allodialibus bene succedere posse: tum quod solennitas ista non pertineat ad ipsam matrimonii essentiam, tum, quod ipse Pontifex non solum eum, qui post sponsalia de præsentibus, sed & illum, qui post sponsalia de futuro (quippe quæ subsecuta copula carnali transeunt in matrimonium cap. 30. de sponsal.) natus est, pro legitimo patris herede agnoscat cap. 12.

Qui filii sunt legit.

FINIS.

ML
107

13. Martij 150.

4.39,5. DISC

AN E
PRINC
RONES E
TUS IN

MAGI
Ir

VIRI PRÆ

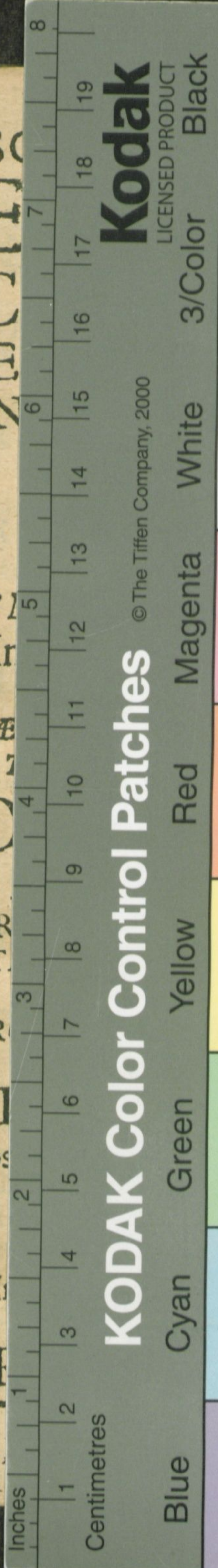
DN. JO
JCTI ET
CONSILIAR
CULT.

DN. PATR

Summos

GEOR

*An et quate
hubin*

ALIS
ENUS
ES, BA-
ERII STA-
ATUTA

*II R
1952*

DINIS
enfi

I, CONSUL-
MI

Schmann/
GERATISSIMI,
INCIALIS, FA-
IS ASSES-

BSEERVANTIA

A
ia Doctoralia

vi.
Sylhosa

viâ Lusatus.

*et alii Imperii Sta-
dere 1000 f. 101.
K. 11. 67.*

